

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 27 Aralık 2019
Sayı : 1695

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 30/12/2019
Sayı: -120.10-E.00000592374

0000592374

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Biz bu şehre ihanet ettik, bundan ben de sorumluyum" diyen dönemin Başbakanı tarafından 2011 yılı seçim kampanyasında İstanbul'a "çılgın bir proje" yapılacağını duyurduğu Kanal İstanbul Projesi'nin su kaynakları, ormanlar, meralar, tarım alanları, kayba uğrayacak yeşil alanlar, deprem riski, doğal kaynaklar, denizlerimiz, deniz varlıklarımız, ulusal stratejik güveliğimiz, trafik sorunu, nüfus hareketliliği, küresel ısınma ve bugüne kadar yapılan arazi satışlarının; ülkemizin ve 16 milyon İstanbullunun ve hatta 82 milyon yurttaşımızın önceliği olup olmadığının araştırılması amacıyla Anayasanın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz. (26.12.2019)

Kamal Okuyan SINDIR
İzmir Mv.

Dr. Sibel ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

Cander Yüceer
Telurdağ Mv.
Cy

Utku Gurozer
Eskişehir Mv.

Cengiz Gökseçen
Mersin Mv.

Ar. Burak Erbay
Muğla Mv.

Murhayat Altın Kaymakçı

Özgür ÖZYILDIRIM
Çanakkale Mv.

Orhan SİNİR
Adana Mv.

Gamze TAŞCİER
Ant. Milletvekili

Burhanettin BULUT

Adana Mv. Dr. M. Sevgin
Tanrıku
İstanbul Mv.

ONURSAL ADIGÜZEL
İst. Milletvekili

Veli AĞBABA
Malatya Mv.

İsmail GÖKÇEN
Kocaeli Mv.

U. Bakan.
Ulurak BAKAN
İzmir Mv.

nin İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

2011 yılı seçim kampanyası kapsamında İstanbul'a bir "çılgın proje" yapılacağı ve Karadeniz ile Marmara arasında yeni bir kanal açılacağı "Biz bu şehre ihanet ettik, bundan ben de sorumluyum" diyen dönemin Başbakanı tarafından kamuoyuna duyurulmuştu. Kamuoyuna duyurulmasının üzerinden geçen sekiz sene boyunca çok sayıda bilim insanı ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının 'projeye' ilişkin çok ciddi uyarıları olmuştur. Fakat son yapılan açıklamalar ve yayınlanan ÇED raporu bu uyarıların hiçbir şekilde dikkate alınmayacağını göstermiştir.

Projeye ilişkin bazı kamu kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının yapmış oldukları uyarılar özetle şöyledir:

- **Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın** Kanal İstanbul projesi için başlattığı ÇED sürecinde **Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin** 27.02.2018 tarihli yazısında, "İstanbul Yeni Havalimanı'nın mânia planı içinde kalan Kanal İstanbul proje alanının bir kısmı mevcutta inşaatı tamamlanan en batıdaki pistin üzerinden geçmekte, diğer alanlar ise yaklaşma-kalkış yüzeyi, iç yatay yüzey ve konik yüzeyde kalmaktadır. Bu proje ile İstanbul Yeni Havalimanı'nın uçuşa açılması imkânsız olacaktır. Kanal İstanbul ve İstanbul Yeni Havalimanı projeleri birbirine zarar verici değil, tamamlayıcı olmalıdır." denilerek ciddi riskler konusunda uyarıda bulunulmuştur. Ancak bu uyarı ÇED sürecine dahil edilmemiştir.
- **Devlet Su İşleri'nin** 03.12.2019 tarihinde **Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na** yazdığı yazıda; "Genel Müdürlüğümüzün 20.08.2018 tarih ve 281270 sayılı resmi yazımız ile görüşümüz bildirilmiştir. Nihai ÇED Raporuna kuruluşumuzun ÇED başvuru dosyasına ve raporuna ilişkin verdiğimiz görüş eklenmelidir." görüşünü ortaya koymuştur. Oysa raporunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın iddia ettiği gibi Terkos Gölü, Yıldız Dağı'ndan gelen ve Sazlıdere Barajı'ndan elde edilen suyun 32,7 milyon değil 427 milyon metreküpünün kaybı olacağı belirtilmektedir. Fakat bu görüş de ÇED raporuna eklenmemiştir.
- **İstanbul Büyükşehir Belediyesi** tarafından ÇED raporu için hazırlanan raporda kanal kazısı sonucu ortaya çıkacak hafriyatın, Karadeniz kıyılarında oluşturulacak dolgu alanları ile bertaraf edilmesinin planlandığı aktararak bu durumun coğrafyada geri dönülemez değişikliklere neden olacağı vurgulanmıştır. Proje güzergahı ve etrafı boyunca; Sazlıbosna Gölü havzasının kuzeyindeki İstanbul'un kırılğan coğrafyasında yaşamsal destek sistemlerini oluşturan su havzaları, tarım alanları, orman gibi doğal kaynakların ekolojik sürdürülebilirliğini sağlamakta yetersiz kalacağına dikkat çekilmiştir. En çok da iklim değişikliğine neden olacak olan projenin İstanbul'un bu bölgede sahip olduğu ormanların, yer altı ve yer üstü su kaynaklarının, çayır ve meraların, kıyı kumullarının, endemik türlerin projenin inşaatı sırasında ve sonrasında mevcut imar planlarına aykırı yeni oluşacak gelişme alanlarından dolayı yok olma aşamasına geleceğine dikkat çekilmiştir.
- **Türkiye Erozyonla Mücadele Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA)**, Kanal İstanbul projesi alanının yüzde 52'sinin tarım arazisi olduğunu vurgularken Karadeniz ve Marmara'yı herhangi iki deniz gibi birleştirmenin Marmara Denizi'ndeki ve hatta İstanbul'daki yaşamı önemli bir riskle karşı karşıya bırakacağı uyarısını yapmaktadır. İstanbul'da gerçekleşmesi beklenen depremle ilgili de uyarıda bulunan TEMA, "Kanal İstanbul projesi ile 8 milyon nüfuslu, 97 bin 600 hektarlık bir ada oluşturuluyor ve bu alanda nüfusun daha da artması söz konusudur.

0000592374

Böylesine yoğun nüfuslu ve deprem bölgesinde olan bir alanda yapılması planlanan kanalın olası bir depremde yanal ve düşey hareketlere karşı nasıl bir tepki vereceği ÇED raporunda öngörülüyor. Ayrıca ÇED raporunda olası bir depremde adada yaşayacak nüfusun nasıl tahliye edileceği konusuna da değinilmiyor.” ifadelerine yer verilmiştir.

- **TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu**, ise şu uyarılarda bulunmuştur: “Bugün İstanbul, içme suyunun %70’ini başka illerden karşılamak zorunda bırakılmış bir şehir iken mevcut su kaynaklarının yok edilmesi söz konusu bile olamaz. Kuzey ormanlarını, meraları, tarım alanlarını, tüm hassas ekosistemleri yok edecek bu proje savunulamaz. Üç aktif fay hattının geçtiği bölgeye nüfus ve yapılaşma baskısı yükleyerek afet riskini artıran bu projeyi kabul etmiyoruz. Kentin tüm kuzey bölgesini ve hassas ekosistemlerini, kentsel, arkeolojik ve doğal sit alanlarını baskısı altına alacak bu projeyi kuvvetle reddediyoruz. Denizlerimize, su havzalarımıza, tarım, mera, orman alanlarımıza, hassas koruma alanlarımıza, arkeolojik alanlarımıza, doğal ve kentsel sit alanlarımıza, su ve yaşam hakkımıza müdahale eden ve telafisi imkânsız tahribatlar yaratması kaçınılmaz olan bu projeyi reddediyoruz ve tüm ilgili kurum ve kuruluşları sorumlu davranmaya davet ediyoruz.”

Bu uyarılara ek olarak, projenin hayata geçirilmesi halinde sadece İstanbul’da değil, Trakya’ya kadar tatlı suların beslediği tarım alanları yok edileceği için bölgede tarım ve hayvancılık yapılamaz hale geleceği öngörülmektedir. Açıklanan ÇED Raporuna göre 1.155.668.000 m3 olan kazı materyalinin taşınmasıyla bozulan ekosistem halkın sağlığını tehdit edeceği ve üç aktif fay hattının geçtiği bölgeye nüfus ve yapılaşma baskısı yükleyerek afet riskini artıracığı uyarılarında bulunmaktadır. Yine ÇED raporunda, zaten ciddi bir trafik sorunu yaşanan kentte, bu sorunun daha da derinleşeceği tahmin edilmektedir.

Öte yandan, projesinin geçeceği güzergahın kamuoyu ile paylaşılmasından önce, bir dönem “cemaat” olarak bilinen FETÖ mensuplarınca bir şekilde öğrenildiği ve buralarda arsalar kapattıkları kamuoyunda uzun bir süredir tartışılmaktadır. Ancak üç yıl önce yapılan bu haberde yer alan iddialar üzerine ilgili bakanlığın bir araştırma veya inceleme yapmadığı bilinmektedir.

Bugün İstanbulluların yüzde 85’inin konuyu bir şekilde duyduğu fakat neredeyse tamamının projeye dair bir fikrinin olmadığı belirtilmektedir. Sadece İstanbul’un değil ülkenin en büyük projelerinden biri olarak gösterilen bu projeden en çok da Katarlıların haberdar olduğu iddia edilmektedir. Öyle ki, Katar Emiri’nin annesinin dahi Başakşehir’de 100 bin TL sermayeli bir şirket kurup 1,5 ay kadar sonra Kanal İstanbul güzergahında 44 dönüm arazi satın aldığı kamuoyuna yansımıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verilerine göre, 2003 yılından önce Türkiye’de hiç mülk sahibi olmayan Katarlıların 16 yılda 795 bin 552 metrekare taşınmaz satın almış olması da benzer bir sürecin neticesi olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin kamuoyu ile paylaştığı bilgilere göre, güzergâh üzerinde en büyük arazisi olan üç şirketin de yabancı sermayeli şirketler olduğu iddiasının da araştırılması ve çok yönlü olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda paylaşılan bilimsel rapor, bilgi ve uyarılar çerçevesinde, ÇED raporu yayınlanan Kanal İstanbul Projesi’nin su kaynakları, ormanlar, meralar, tarım alanları, kayba uğrayacak yeşil alanlar, deprem riski, doğal kaynaklar, denizlerimiz, deniz varlıklarımız, ulusal stratejik güvenliğimiz, bugüne kadar yapılan arazi satışları; ülkemizin ve 16 milyon İstanbullunun ve hatta 82 milyon yurttaşımızın önceliği olup olmadığının tespit edilmesi, konuyla ilgili olan tüm bilim insanlarının, uzmanların, kurum ve kuruluşların görüşlerinin alınması ve projenin telafisi olmayacak tahribatlarının tüm boyutlarıyla incelenerek raporlaştırılması ve projenin durdurulması da dahil gerekli tüm önlemlerin amacıyla bir Meclis Araştırmasının açılması ihtiyacı bulunmaktadır.

